

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Yaniv Iczkovits
Nimeni
nu părăsește
Palo Alto

Traducere din engleză și note de
IOANA PETRIDEAN

HUMANITAS
fiction

Redactori: Marilena Brînzan, Ștefania Nalbant
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
DTP: Radu Dobreci, Veronica Dinu

Tipărit la Master Print Super Offset

YANIV ICZKOVITS
NO ONE LEAVES PALO ALTO
Copyright © Yaniv Iczkovits, 2021
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2023,
pentru prezenta versiune în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ICZKOVITS, YANIV
Nimeni nu părăsește Palo Alto / Yaniv Iczkovits;
trad. din engleză și note de Ioana Petridean. –
București: Humanitas Fiction, 2023
ISBN 978-606-097-325-6
I. Petridean, Ioana (trad.; note)
821.411.16

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723.684.194

Celei mai mici dintre ficele mele, Karni

PARTEA ÎNTÂI
Nimeni nu părăsește Palo Alto

1998
Evaluarea abilităților parentale
(Procedură în cadrul procesului de divorț)
Transcrierea interviului luat lui Iris Abramov

1

Hai s-o spunem pe șleau. Zice că motivul pentru care mă neglijez e căminul „disfuncțional“ în care am crescut? Și că nu mă neglijez doar pe mine, ci și pe copii? Că nu sunt niciodată acasă, iar când vin, aduc cu mine tot stresul de la serviciu? Asta a zis? Înțeleg că ți-a spus că nici măcar colegii nu mă suportă, că am manipulat probele și că, de când cu povestea aia de la Technion, am început să am coșmaruri, că mă trezesc în toiul nopții, că vorbesc cu fantome și mă port irațional. O, și să nu uităm cireșa de pe tort: că reprezintă un adevărat pericol pentru copii. Asta-i nouă. Și, dacă înțeleg corect, nu se referă doar la casoleta cu șnițele pe care le-o las copiilor afară, pentru masa de prânz. Am uitat ceva?

Uite, știu cât se poate de bine că, atunci când stau de vorbă cu tine, mai ales cu tine, ar trebui să-mi pun aura de sfântă. Soarta mea depinde de evaluarea pe care o faci tu. Decizia pe care o vei lua la finalul acestei audieri va hotărî dacă Roni și Gili au sau nu în continuare o mamă, chiar dacă e vorba despre o mamă care uită mereu să-i trimită la școală îmbrăcați în cămăși albe de Ziua Comemorării Victimelor Holocaustului. Dar adevărul e că m-am săturat de confruntările astea cu Ofer. E un tată bun, dar nu e un soț bun, iar pentru el e dificil să admită că există lucruri la care nu se pricepe. Poate că-i lipsește pur și simplu profunzimea necesară vieții de om căsătorit. Sau

poate superficialitatea, nu știu. Poate nu reușește să facă față faptului că nu-l mai iubesc. Unii tipi se apucă de scris poezii triste. Alții, ca Ofer, încearcă să se răzbune.

Îmi dau seama că ăsta e punctul în care ar trebui să încep să-ți demonstrez că sunt, de fapt, în toate mințile și de ce lucrurile pe care le susține el nu sunt decât niște absurdități. Dar știi ceva? Să lăsăm deoparte povestea cu „se neglijează“, care nu e decât felul lui de a zice că sunt grasă. Și să uităm și de căminul „disfuncțional“ în care am crescut, pentru că e destul de greu să schimbi lucrurile care ți s-au întâmplat în copilărie. Și hai să nu ne cramponăm de faptul că nu sunt aproape niciodată acasă, da, mă fac vinovată de asta, pentru că sunt polițistă, sunt detectiv, iar infractorii nu prea țin cont de activitățile extrașcolare ale copiilor mei. Hai să intrăm în miezul problemei și să spunem lucrurilor pe nume: e vorba despre ancheta de la Technion – Institutul Israelian de Tehnologie. Înainte de asta, n-a considerat niciodată că sunt irațională sau că aș reprezenta un pericol pentru copiii mei.

Dar, până să intrăm în detaliile cazului, vreau să-ți spun un singur lucru: înainte, când ajungeam la locul unei crime, și afară era întuneric beznă, aprindeam lanterna și mă uitam în jur. Dar, după Technion, ori de câte ori mă trezesc în întuneric, primul lucru pe care-l fac e să mă așez. Dacă e vreo canapea, atunci pe canapea. Dacă e vreun scaun, atunci pe scaun. Și, dacă nu e nimic pe care să mă pot așeza, atunci pe podea, cu spatele sprijinit de perete. Stau și aștept să mi se obișnuiască privirea cu întunericul.

Pe întuneric, ochilor le ia mai mult să traducă formele obiectelor în propriul limbaj. Uneori, un mare gol se dovedește a fi un pat. Alteori, un monstru păros nu e decât o draperie. Dar, chiar și după ce vederea se adaptează, chiar și după ce începi să cartografiezi contururile spațiului, tot nu percepi detaliile. Și știi că aș putea să aprind lanterna pentru o fracțiune de secundă. Știi asta. Dar, după cele întâmplate la Technion, am ajuns să înțeleg că, uneori, o imagine neclară poate fi mult

mai precisă. Iar dacă asta sună straniu, atunci acordă-mi câteva minute și te vei convinge. Lucrurile au legătură, iar, în privința asta, Ofer are dreptate, toate se leagă.

2

Apelul de la Technion a venit marți, 16 iunie 1998. Tania Assouline, studentă în anul trei la Medicină, a apelat linia de urgență a poliției și a spus:

— Bună ziua, mă aflu în Laboratorul de anatomie de la Technion. Avem douăzeci și cinci de cadavre în loc de douăzeci și patru.

Operatoarea a întrebat:

— Ce vreți să spuneți?

Iar femeia a răspuns sec:

— Cum adică ce vreau să spun? Vreau să spun că avem un cadavru în plus.

Am ascultat de mai multe ori înregistrarea. Oamenii raportează parcare ilegală a unei mașini cu mai multă emoție.

Am câteva lucruri de zis aici: în primul rând, când vine vorba de poliție, nu există chestiuni de genul „un cadavru în plus“. Sunt cadavre găsite, cadavre negăsite, dar niciodată cadavre în plus. Era prima dată, dar nu și ultima, când observam ceva ciudat în felul în care erau exprimate lucrurile în acest caz, ca și cum înseși cuvintele ar fi fost niște obstacole. În al doilea rând, cadavrul a fost descris ca fiind în plus pentru că fusese găsit printre cele care nu erau în plus, mai simplu spus, printre cele pe care studenții la Medicină le foloseau în mod regulat, în timpul cursurilor de anatomie. Cu alte cuvinte, a fost clar încă de bun început că era o scenă bizară a crimei, întrucât se afla într-un loc în care cadavrele sunt prezente de obicei. În al treilea rând, și cel mai surprinzător, cadavrul în plus, ca să zic așa, nu era al cuiva decedat de curând, nu sângea și nici nu prezenta vreun indiciu de agresiune. Era întins

pe o masă de oțel inoxidabil, îmbălsămat cu formol, exact ca toate celelalte, așteptând să vină cineva să-l deschidă și să-l analizeze.

Și, ca să-ți răspund la întrebare, da, îmi aduc aminte momentul în care am primit apelul. Eram în mijlocul unei discuții banale cu tatăl meu, internat într-un azil de la poalele Muntelui Carmel. Asta facem eu și tatăl meu în ultima vreme, ne spunem unul altuia o grămadă de banalități. Inspectorul Rafi Sandler, comandant al regiunii de coastă Haifa, m-a sunat și mi-a zis:

— Abramov, avem o problemă cu un cadavru la Technion, trebuie să te duci la fața locului. Din câte se pare, o greșeală de inventar.

Așa e Sandler, îți dă atât problema, cât și soluția.

În timp ce Sandler termina ce avea de spus, eu îl priveam pe tata. S-a ridicat deodată și a început să-și târască picioarele, cu o ruletă în mână. A măsurat camera, lungimea biroului, chiar și înălțimea scaunului pe care ședeam eu. Și a continuat să măsoare lucruri. Era greu să vezi cum ceva înăuntrul lui se destramă. Voiam să plec.

Recunosc. Nu eram în cea mai bună formă. Starea tatei mă afecta. În fiecare dimineață, mă trezeam cu senzația că mă aflu într-un loc necunoscut și că habar n-am cum am ajuns acolo. Uneori mă întorceam de la serviciu seara târziu și mă prăbușeam pur și simplu pe canapea. Nu aveam putere nici măcar să-mi dezbrac uniforma, ca și cum zilele mele ar fi curs una în cealaltă, fără sfârșit. Gândurile de dimineață nu erau decât o prelungire a rumațiilor nocturne. Și totul continua așa, fără întrerupere. Iar copiii păreau să pună în scenă un spectacol al adolescenței, o parodie. Gili, fiul meu, se hotărâse să găsească o metodă de a-și face un drum în viață fără școală, iar Roni, fiica mea, era ocupată cu voluntariatul din cadrul unui centru pentru imigranți fără documente de identitate, exact genul de oameni pe care se presupune că mama ei ar fi trebuit să-i aresteze. E adevărat, n-a fost deloc o perioadă ușoară. Mi-ai cerut

să fiu cât de onestă posibil, așa că, da, îmi aduc aminte că mă plimbam în jurul casei și mă gândeam: Iris, fi drăguță, fă un efort, Ofer se străduiește, chiar dacă nu pare mereu c-o face, iar tu, adu-ți aminte, îi iubești pe copiii, după care mă trezeam pur și simplu urlând. Nu se întâmpla mereu așa, dar destul de des, și regretam de fiecare dată. O dată, l-am auzit pe Gili întrebându-și sora:

— Pe ce rază lovește azi furia?

Iar Roni i-a răspuns:

— Toți cei aflați în bucătărie și în salon au fost deja loviți, așa că mai bine stai în camera ta.

Avea dreptate, dar, dacă vorbim de pericol la adresa familiei, te pot asigura că n-am trecut niciodată la fapte.

În orice caz, i-am spus tatei că mă voi întoarce curând și i-am promis că data viitoare îi voi aduce și pe copiii. De fiecare dată, plecam de acolo cu o minciună și cu acreală în inimă. După ce ne-am luat la revedere, s-a ridicat, s-a uitat pe fereastră și i-a făcut cu mâna asistentului său indian, Jeremy, care se afla în curte. Era unul dintre puținii angajați ai azilului cu care tatăl meu interacționa, așa că s-au privit unul pe celălalt ca doi oameni care își făcuseră planuri, iar singurul obstacol care le stătea în cale eram eu.

După-amiaza m-am dus la Facultatea de Medicină. Adevărul e că știam locul destul de bine. În timpul primilor mei ani în poliție, avusesem ca partener un anume sergent Asa Inbar. Mi se spusese că urma să mă ajute să iau pulsul străzii. Asa m-a învățat că, indiferent pe cine am aresta, trebuia să-i băgăm bine de tot frica în oase, pentru că tribunalele erau o glumă proastă, iar închisorile erau centre de relaxare. Dacă suspectul scotea pe gură fie și numai un cuvânt, Asa îl lovea și-l acuza că se opusese arestării. Mă puneam apoi să-i duc la Centrul Medical Rambam pe nemernicii cu nasurile rupte, cu coastele fisurate și cu urme de strangulare pe gât. După ce-i lăsam la Urgențe, mă opream la Facultatea de Medicină, ca să nu mă vadă nimeni prăbușindu-mă.

În ziua în care am primit apelul, am intrat în clădire și m-am dus direct la bar. Dacă vrei neapărat să știi, atunci află că mi-am cumpărat burekas, o Cola fără zahăr și o înghețată. Ofer ar spune că gustarea asta e o formă de neglijare a propriei persoane, dar eu continui s-o numesc o mică gustare. M-am așezat pe o bancă și mi-am tras sufletul. M-am uitat la toate indicatoarele, căutând Laboratorul de anatomie, după care mi-am dat seama că nu se afla în clădirea principală, ci undeva peste drum, într-un grup de bungalouri cu un singur etaj.

În fața laboratorului stăteau trei persoane: un bărbat în vârstă, cam chel, al cărui păr semăna cu cel al călugărilor din *Numele trandafirului*; în spatele lui, un bărbat tânăr, adus de spate și îmbrăcat de nuntă, iar lângă el, o femeie tânără și slabă. Prea slabă. Bărbatul în vârstă a zis:

— Sunt Kutî, directorul locului ăștia. Mă bucur că ai venit.

Mirele a făcut repede un pas în față, s-a interpus între mine și Kutî, după care a spus, cu accent rusesc:

— Nu pur și simplu Kutî. Dr. Yekutiel Sczupak, directorul Laboratorului de anatomie.

L-am întrebat pe rus cine e, iar el mi-a răspuns:

— Eu?!

Parcă ar fi fost surprins că mă interesa. După care i-am văzut fața acoperindu-i-se de pete roșii, asemenea unei iritații de scutec.

— Eu sunt Lev Davidovici, a zis bărbatul, apoi a arătat cu degetul spre tânăra femeie și a continuat: Iar ea e Tania Assoulina, apoi a explicat că amândoi erau studenți la Medicină și asistenți în cadrul Laboratorului de anatomie.

A spus totul pe tonul unui soldat care dă raportul în fața superiorului său.

Îmi aminteam numele ei. Ea sunase la poliție. În urechea dreaptă purta un aparat auditiv, iar eu mă întrebam de ce o aleseseră tocmai pe ea, care avea probleme cu auzul, să telefoneze la poliție. Dar mi-am ținut gura. Dacă e ceva ce am în-

vățat în meseria de detectiv, atunci am învățat să tac și să nu las impresia că aș fi prea deșteaptă. Nu că aș tăcea acum, dar ai vrut să auzi întreaga poveste. Așa că, da, în cazul în care vrei să știi, în Israel e apreciată concizia. Țara asta nu e locul potrivit în care s-o faci pe deșteptul. Ca să fim sinceri, dacă Sherlock Holmes ar fi investigat cazurile de pe la noi, s-ar fi ales cu un pumn în mutră. În cel mai bun caz.

3

Nu, ar fi bine să nu scurtez povestea. Dacă Ofer consideră că acest caz m-a transformat într-un pericol la adresa copiilor, atunci ar trebui să auzi și varianta mea. Și, da, prefer să prezint evenimentele în ordine cronologică. Îmi cer scuze dacă pare că mă învârt în jurul cozii. În curând vei avea o imagine de ansamblu. Iată.

Am început cu un fel de interogatoriu comun al directorului și al celor doi asistenți. Voiam să le creez impresia că sunt de partea lor. Mi-au spus că era ultima zi a semestrului și că Lev Davidovici, asistent universitar, venise să pregătească masa pe care se afla cadavrul pentru disecție. Fiecare asistent universitar are o masă a lui și un cadavru, precum și un grup de studenți pentru care e responsabil. Lev Davidovici ajungea întotdeauna înaintea tuturor celorlalți. Îi plăcea să se asigure că instrumentarul pentru disecție era în ordine, că avea la îndemână compresele chirurgicale, că tomberoanele speciale pentru rămășițe umane erau goale și curate și că notițele de curs se aflau la locul lor. Aceasta era rutina lui.

Kuti a zis:

— Apoi Lev mi-a dezvăluit descoperirea.

Am izbucnit în râs, în timp ce ei trei se holbau la mine. În orice caz, descoperirea lui Lev se referea la un cadavru găsit pe una dintre mese, fără a avea nici o etichetă legată de picior. Vezi tu, fiecare cadavru din laborator are o etichetă și o serie

care permit identificarea: numele persoanei care și-a donat corpul în scopul cercetării, vârsta, etnia, ocupația, cauza morții.

Lev Davidovici a intrat în panică. A rugat-o pe Tania, care tocmai intrase în laborator, să-l ajute să găsească eticheta răătăcită. Au căutat peste tot. Mi-au mărturisit că au periat pur și simplu laboratorul, dar n-au descoperit nimic. În cele din urmă, Tania s-a apropiat de o altă masă și a spus:

— Uite, nici ăsta nu are etichetă.

Nu era bine, nu era bine deloc. Două cadavre neidentificate. Au încuiat laboratorul și l-au sunat pe dr. Sczupak, Kuti, directorul. Omul și-a păstrat calmul. O etichetă lipsă, deși reprezenta un lucru ciudat, putea fi doar o scăpare de ordin birocratic. I-a rugat să copieze seriile celorlalte cadavre, după care s-a dus la birou, să compare inventarul din registre cu lista întocmită de cei doi. A descoperit că douăzeci și trei de cadavre aveau numere de identificare ce corespundeau aceluia din inventar. Singura serie din registru care nu avea o etichetă sau un cadavru corespunzător îi aparținea unui bărbat pe nume Amnon Moked, fost profesor de istorie la o școală din cartierul Hadar din Haifa, necăsătorit și fără copii, care decedase în urma unui atac de cord, la vârsta de șaptezeci și unu de ani. Apoi Tania a spus:

— Dar avem două cadavre fără etichete.

Kuti a înghițit în sec, ca și cum femeia tocmai ar fi spus o prostie, după care zâmbetul i-a pierit de pe buze. Abia atunci și-au dat seama că, în loc de douăzeci și patru de cadavre, aveau douăzeci și cinci.

Dr. Sczupak a cerut permisiunea de a coborî în biroul său, pentru a-l informa pe decanul facultății despre evoluția evenimentelor. Imediat după plecarea lui, am intrat în laborator. Mirosul de formol era îngrozitor. Îmi aducea aminte de rafinăriile de petrol din apropierea golfului: ouă stricate, gustul metalic care-ți rămânea pe limbă și lacrimile din ochi. Aerul din laborator era înghețat. Douăzeci și cinci de cadavre zăceau în saci desfăcuți, pe mese de oțel inoxidabil.

Erau întinse pe spate, cu fețele în sus, acoperite.